

8331

Квестіоннарій

1888

Ліувіды Шоставы, п'яты год 32-го года ў Дзятарні
к'б. Рэвалюцыйнага С'б'ра, п'яты год у Паліцкім Рэвалюцыйным
кавалерыі.

У часе вайны польско-літвінскай быў на
Пастернак у Сяргеева х'б. барацьбіт.

Дня 17. жніўня 1939 г. атрамаў тэлефонны розказ
з Шоставы П'яты год у Пастернак, прад ідэямі
эраганіі бальшэвіцкай. Штурмак ужо быў паданым
на Новаград, Сідз; Літва. Там плаваў быў
формаванне з і аддэляты і аб'ява Літва. А Літва
даслаўшы графі: афіцэры вайска і паліцыі. На тэлефоні
эста літа і ў п'яты год у Пастернак.

У Літвіні даслаўшы матэрыялы вайска, з 3 кампаніі
паліцыі і графі: людзямі афіцэрамі. Трымаў сваю тэра
аб'яву Літва, і ў Літвіні і ў Літвіні бальшэвіцкія афі-
цэры нас з Пастернак Літва. А Пастернак нас з Літвіні
на вэгіне ад стромы літвінскай. Імя, арыштоўваючы і
посылаў нас у Літвіні Літвіні, Літвіні і Літвіні нас
до Пастернака і графі польско-літвінскай « Чл. 20 і 39.

Эта стромы літвінскай арыштоўваючы і графі
до Пастернака і Літвіні. По арыштоўваючы і
арыштоўваючы до Літвіні і Літвіні і Літвіні і Літвіні
Літвіні. А Пастернак і Літвіні і Літвіні і Літвіні
арыштоўваючы нас до Літвіні і Літвіні і Літвіні
Літвіні.

У Літвіні пад арыштоўваючы і Літвіні, арыштоўваючы нас
до мажэты: у Літвіні і Літвіні і Літвіні і Літвіні
мажэты, як « Літвіні і Літвіні і Літвіні і Літвіні
Літвіні. Там Літвіні нас Літвіні, Літвіні і Літвіні
арыштоўваючы Літвіні і Літвіні і Літвіні і Літвіні
Літвіні і Літвіні і Літвіні і Літвіні і Літвіні і Літвіні
Літвіні.

Ogólnie ludzimi edukacji się stało do nas. Przeprowadzili
 badania naukowe, następnie wstąpił do nas. Były
 zapadki, bicia, rękawce, karabiny, strzelanie
 i zabicia. Były zapomogi i powstrzymanie, ze strony
 Ławiejszej Polonii, które były karaliozowane p^o d^o b^o d^o n^o w.

W lipcu ten ośmiu z nami byliśmy już w tym czasie
 bolszewicki i kotmas, na Litwie i dalsze kordony
 bolszewickie z karabinami maszynowymi, psami itp.

W tym dniu rano, o zmierzchu nam było 11.15, że
 jesteśmy wreszcie i naszymi rykami i wyciek
 nieb rzekamy (zapanie "języki rusyjskim) bez zad-
 omki uchybić, bo bez ostrzeżenia było (strona). Za-
 robieć dokonać przy nas reni, obierając się
 mierzcho i saktana przeważnie nie mójże co temu
 obrać. Po reni formacja nas z eswaki
 i przystawiają co drugim bagnet do łoku, zeps-
 Szli na stacji kol. z trzokomercu, obco przez
 Nitko i Nodocerno do reni.

W Nodocerno zatrzymał nas po 82 i rzece
 do dwojga wagonów. Wagon mieliśmy otwarte porobi-
 no i ma głuchą i oświetlenie. Przy nitnej eskorcie
 a psami i t^p. odniecino nas do Koriolka.
 Przez was chęć mi dawać mi się i się, a gdy
 gdy ktoś chciał zstąpić nady demozory, zwrócić-
 cej z d^o samu wagonu, to było po rękach a nawet
 były zapadki zabicia jak bagnetami, wysu-
 m^o przez kasko spais i obito wagonu.

W Koriolku umieszczono nas w pociągach,
 obco grupami prowadzono do głównego obozu.
 i dokonano wreszcie reni, obierając
 bagnet dwojga formacji.

Mając nas za internowanych. Jak się okazało
 byli to obcy ideology przygotowujący dla oficerów wojska,
 oficerów policji, szeregowych policji, zawodowców i straż
 granicznej. I napisali na murach obozu (których
 kolozemich nie miszeryli, bodge "pracowników, do pora-
 omury nie mi xjokato a dla nas było bardziej przy-
 gwałt, że) ^{niezależnie} było pięć tysięcy Polaków oficerów,
 których wypracowano i internowano.

Obok byli brudni, ciemni, odrażający zapachem
 m^ony. Były to budynki robione przez wojskowych (kloster)
 ze śladami malowideł i rzeźb, walce się z diurnymi
 d^o d^o d^o które później przez nas były porażone.
 Komplety budynków były już dawno wyodrębnione, do trzech
 metrów murów wysokości. Na murze druty kolozemich
 za murami 3 rzędy drutów kolozemich, reflektory, poste-
 runki stote, ruchome i potroje z psami.

Wszystkie mieszkalnice były zte. W budynkach pobudo-
 wano trzy kuchnie fory, było ciasto ciasto i t^p.
 Był też ulokowany w budynku największym Nr. 11, gdzie
 mieszkało się ponad 600 ludzi.

Pomoc lekarska była głównie przez naszych lekarzy.
 Staleby wspomnieć o doktore Masalskim, który ratował
 nas jak mógł, rzece i boerzka obcojęzycznymi
 tymiżmi nageduciami: jak nie stobry i t^p.

W budynkach K^o b^o były odgrodzone strażnic
 naszych, następnie gdy rozpoczęły się badania,
 zostały odgrodzone wszelkimi wysokimi płotami z drzew.
 Na kolejke badania oczekiwało się z tymi płotami mierz-
 eaty d^o d^o, bez jedzenia i picia. W czasie badań
 nie było bity, lecz raz były popeluzty, że to się nie
 rozumiały po rusyjsku i miodoporiadatew i tym, j^o d^o.

W czasie badania rozmawiali iadao na stółkach.
Inni francuskojęzyczni byli tacy, lecz bali się przysiąc
by się to samo nieporozumieło. Niektórzy poradzają
z badania płotali, a czegoś lewego się bali.

Januariusz nam przedstawił: branie ludzi w
walkach przez bolszewików, angażując się w
klasę robotniczą - ostatnie odwołało się do po-
licji pracoznio. Dwa po badaniu urodziło tylko
po nocny z NKWD-ym, lub zabiorami w noc. Gdzie
byli urodzeni nie było wiadome nam. Zabraniec
z powrotem nie miałem możliwości widzieć.

Januariusz nas za pomocą, bransjów, kulturalnych
i t.p. Pozycja komunisty była wysoka. Były typy: sala-
miano się moją iść do przodu, to b. z. nacjonalistami lub
mieszali się. Le. Najbardziej powściągnięty był t. Wa-
silewski, komendant NKWD w straszkach w Do-
raunowicach, lub pracoznio w tym straszkach.

Znaleziono się i t.p. Wśród narodowców i t.p.
w t. o. p., który narodził się w tym celu, aby bolsze-
wizm, lecz jako policjant był stanowczo odtrę-
cający i nasycony frakcją. Nie policjanci mogli
liczyć na pewne względy.

W tym i w Łodzi i w porównaniu z podmiejszym
było znacznie. Otrzymywaliśmy codziennie 500g. chleba,
mleko 2 dkg. Cukru, 2 razy dziennie rano i wieczorem
z kiszorem liści kapuszanym, buraczanym,
lub kory na rano, oraz dołek 2 tydzień w tym
później kawy, ośmiaki i t.p. Cukier i machorkę (tru-
pkę) nie, donali regularnie. Oficerowie mieli nieco
lepsze życie. Dni spędzaliśmy na pracach (mo-
nogramy) w obozie i poza obozem, przy braku

plasterkami drogi, porządkowaniem, w klasach ubrań
i bez symulacji. Tytuł koleżanki było dobre.

Było kilka z francuszczyzny i t.p. w tym czasie
o tym i w kochanach, politycznym Rosji i rośnie. Podobnie.
NKWD-ym urzędali pogadanki na temat życia i kochan-
kach, dobrobytu, o drugiej Ameryce w Rosji, o wsobiej kulturze
o ich nieumiejętności, a t.p. Bardzo ujemnie wyrażali się
o Ameryce, Anglii i o dobrych stosunkach z Niemcami.
Zapoznaliśmy przez nas o Polsce, powiedzieli że Polska w ten sposób
będzie jak im w tym na obywateli wrosła.

Informacji o Polsce nie było. W tym czasie
frisał tylko jak tam było, o Rosji i t.p. w
tam kochanach, pomocy dla tamtejszej ludności i t.p.
Mówili o obywateli i t.p. w tym czasie historycznej należała
do nich. O rabnie niemieckim powiedzieli to samo,
a Polaków mówili, że była tylko garstka.

Były meliorne listy z partią i t.p. niemieckimi
i z kochanach, ich krajem od rana i t.p. Od rana po-
wstał pod ich obozem i t.p. W tym czasie
otrzymywaliśmy listy były podjęte przez cenzurę i najgorzej
otrzymywaliśmy listy z nagłkami i kilkoma wyrażeniami
pozwolenymi.

NKWD. Zaledonano nas (przez policjantów)
jako pierwszy transport w tym czasie. Inni mieli być następ-
nymi transportami. Do wagonów wjeżdżali przez i t.p.
tak że nie było gdzie siedzieć ani stać tylko leżąc, po-
miana w wagonach podobnie były przycięte. Dwa NA-
ponow zamykano na kłódki i t.p. - stacy były już za-
mknięte. Wtedy wagon miał eskortę i t.p. i sre-
sposobnie z psami. Wagon był esnołone na
określone reflektory, umieszczone w tym lub
przez transport. Na kolejnym postój odjechała się

opuknięcie wazonów i inne grubyje palani
 z boków i spodu, a dachem przez silnie stopa/ose
 chodzenie. Tyje było suawie gorze. Były
 podanaie rybi 2- do 3-er centymetrowe, trochę
 chleba lub suchar z chleba oraz gotowaz lub
 zimna woda. Zatkaniaie potrzeb edbywato niez
 przez otworu wazonie.

22.VI.41. przybycie do Marmaistka. Si Mar-
 maistka potzerem byliśmy z ich niezuaiaie, a nar-
 to objeli niezuaiaie strasimiy. Po dplywie 2-er
 dni wiadomo, ze jest zlo, zrobili smy buut, powolujo
 niez nato, ze potesimiy niezuaiaie politycznymi z uie
 sinii i ze uie zgodzomiy niez na toczenie nas z
 niezuaiaie ich i innej kategorii. Bant potatkonai
 i od ich przestepoi adgrobouo nas strataie, a
 narde od stromy naszej objeli N.K.H.F.ey.

Jak niez okozato "Marmaistka ewakalimiy
 na odmorangieie mors: Beranicorego Bialego i oce-
 aiu Sodonatego, wykonujze prace przy pobudko-
 waiu.

5.VI.41. Zatkanaiu nas na statek "Kuro-
 ny" "Stalingrad" i dalej "niezuaie. Statek byl mi-
 Grzy budy bier zadomoi urzadai. Porobione
 byly fryze, mo blizyeh prac 7 dni amuseaiu by-
 lismy lesee, gdyz mo byto miejsce na staiuie lub
 nieduie. Przeseli bylo takie, ze mozia bylo praeje
 bokiem, orsepueseraiu drugiego bylo memoelrosuiz
 Amieseraiu na samym dule statku byli smy bardzo
 przygnobuie. Na poklad wysze bylo "broitane
 i pitnowaie. Odeserualimiy bardzo silne bieu
 potzimej try ostatok. Niezar stalimiy 6-12 godz.
 Wstrod gotat lodoweh i adowato niez, ze tu niez

komicy nasze ugotowka i mieszanie. Nie myje, uie go-
 leiu, ewakalimiy do 5-ciu godzin na zatankuie potzes
 fizjologiczmyel. Odzywiaie raz dziennie - pot dekla
 supy na miesie i kanalek orleba.

12.VI.41. przybycie na potrysep Kola, nad rzeko
 Pajoi. Przystalimiy do budowy namiotow - przalimiy
 epige na tmege lub 2-3 noce wale. Druzo wyigalimiy
 z mora i z rzeki Pajoi, eigonze na linach po skalistym
 brzegu do 300 metrow "gotz. Rozmieseraiu na trone
 robot wykonywalimiy prace: budowaiu przystaiu dla kutroiz,
 mylodonaiu kutroiz, budowa drogi przez tucioz i lotuis-
 ka "niez niezuaie amoremieie."

Bzdoo "ostatkuie" praeie prace do kucerai meimoiu
 glod, a potadu memoelrosuiei blotary z pieruszege
 bukietu, z adnym "redkuim lokondeji - jedymie piessoo.
 Praca tucioa 12 godzin na dobz, na zmianz dwad i noce
 (noce nidne, polonie).

Przed myjsuie 0.7 na prace (pracostem "niezuaie) zuaiaie
 otrzymwato niez pot menuiki supy niez po potrocie
 okoto godzim 21 (biuro pot urzadz z blotki; adliczaiu
 (praeoaiu) z nowi "a menaske supy. Si ewanie
 im memanugo adpoeryntku adbywaty niez praeitki: gaisie
 okruchoz chleba, hochg outent.

Si ewanie praezdeaiu nas na inne miesiee
 pracy dostanato niez suchy, praeit, kotory skto dai niez
 z malj ilosie chleba, 20/3 ilodnie; kilka kartofli go-
 foranhet lub surouyeh, puszek prochu kauserwonego,
 liereg to na 5 dni. Chodzilimiy meimoi i uie gotuie.
 nmye niez mo byto "equie i esguie. Si dolo do gotowaiu
 blalimiy z takti Pajoi, eigonze wiadno na linie
 po wysokim skalistym brzegu i po adplywie mora,
 gdyz mi byto taka gorzka.

Później wiedeńskie i Kopieckiego imię.

13 III 41. Władomawie na stółce. Katarow, „Metaki-
sta” walcem i po zmitych karkach przyni-
żono nas do Archaulejska. Później: trochę
okruszki chleba, seryjskiej kapusty i kana-
lek seryjskiej ryby.

Archaulejska umieszczono na „opóźnio-
mych” fozie i ich nżenion nauwioch, zaplanowmych,
i wimielomym i walcemym.

22 III 41. Myjard z Archaulejska. Objawia
okoto nas miewo nadodniejsze niż do Sturmawiska.

27 III 41. przybył do oboro „Surdaw” okoto
wobdaimmich i umieszczono nas „budynka” el
wskicimym i tymi samymi rygorami co przedtym.

21 III 41. Ogłoszenia o „amnestii” dla Pol-
laków w Rosji.

24 III 41. Przybył do nas „pauk” „Stalik-Sarnostki”
i tymi samymi obraciami, który poinformował nas
o sytuacji politycznej, następnie „ty” i następ-
nego dnia odbyła się komisja „pobytowa” i wsta-
pienie do Armii Polskiej formującej się w Rosji.
Radzie przytym była między innymi „skakawo-
picarawo” i p. —

Podawo „laby” co prawda. Wiele
raccy „pominatku”, gdyż na „sawo” wspomnie-
nie ich, „rywotuj” dreszere. —

Prak, dnia 20 stycznia 1943.

K. Lewandowski